

ΔΗΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

**«Η ΚΑΒΑΛΑ ΑΠΟ ΤΟ 1835 ΕΩΣ ΤΟ 1918:
ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΡΟΞΕΝΙΚΟΥ
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΒΑΛΑ ΕΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ
Β΄ ΒΟΥΓΑΡΙΚΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ»**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

2017
ΚΑΒΑΛΑ, 24 - 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† *Προκόπιος*: Μητροπολίτης Φιλίππων-Νεαπόλεως και Θάσου

Δήμητρα Τσανάκα: Δήμαρχος Καβάλας

Χρήστος Μέτιος: Περιφερειάρχης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Θεόδωρος Μαρκόπουλος: Αντιπερ. Περιφερειακής Ενότητας Καβάλας

Αθανάσιος Μητρόπουλος: Πρύτανης Τ.Ε.Ι. Καβάλας

Χαΐδω Κουκούλη: Επίτ. Έφορος Αρχαιοτήτων

Δημήτριος Αστεριάδης: Ιατρός

Σταυρούλα Δαδάκη: Προϊσταμένη Εφορ. Αρχαιοτήτων Καβάλας-Θάσου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στάθης Κεκρίδης: Αναπλ. Καθηγητής Δ.Π.Θ.

Στρατής Παπαδόπουλος: Δρ. Αρχαιολογίας

Σαπφώ Αγγελούδη: Δρ. Αρχιτεκτονικής Α.Π.Θ.

Δημητρία Μαλαμίδου: Δρ. Αρχαιολογίας

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

† *Νικόλαος Ρουδομέτωφ*: Πρόεδρος Ι.Λ.Α.Κ.

Αντιπρόεδρος

Κομνηνός Απότας: Υπεύθυνος Ιστορικού Αρχείου Δημ. Μουσείου Καβάλας

Γενικός Γραμματέας

Κωνσταντίνος Χιόνης: Ιστορικός - Πρόεδρος Θ.Ε.Κ.

Ταμίας

Βασίλειος Αωλίδης: Δημοσιογράφος - Ανταποκριτής Α.Π.Ε.

Μέλη

Σταυρούλα Γκουλούση: Πρώην Πρόεδρος Δημοτικού Μουσείου

Κατερίνα Κουμανίδου: Προϊσταμένη Δημοτικής Βιβλιοθήκης Καβάλας

Γραμματεία Συνεδρίου

Βερβέρας Νικόλαος: Δρ. Φιλολογίας Α.Π.Θ.

Νάσου Θεοδώρα: Πολιτικός Επιστήμονας - Επικοινωνιολόγος

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «LUCY»

ΑΠΟΓΕΥΜΑ

18.00

Τελετή έναρξης Συνεδρίου

Προσφωνήσεις και χαιρετισμοί επισήμων.

Ανακοίνωση Ν. Ρουδομέτωφ με θέμα: «Η παρουσία Βουλγάρων ως μονίμων κατοίκων στην Καβάλα. Αναφορά σε παλαιότερα και σε νέα στοιχεία για την περίοδο 1890-1920».

Απόδοση τιμών από τη Δήμαρχο Καβάλας Δήμητρα Τσανάκα στον αείμνηστο Πρόεδρο του Ι.Λ.Α.Κ. Νικ. Ρουδομέτωφ για την προσφορά του στην πόλη. Κήρυξη έναρξης εργασιών συνεδρίου.

Διάλειμμα - καφές 15'.

Συνεδρίαση Α΄

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Στάθης Κεκριδής

19.15 - 19.30

Κων/νος Χατζηεμμανουήλ: Στατιστικός πίνακας του υποπροξένου Καβάλας Γ. Σάρου για τα σχολεία που λειτουργούσαν στη Θάσο το 1900.

19.30 - 19.45

Αναστάσιος Μάνθος: Η δράση του ιατρού Αθανασίου Οικονομίδη στη Χρυσούπολη κατά το μακεδονικό αγώνα.

19.45 - 20.00

Αναστάσιος Καπόλλας: Η πλειοδοσία δύο οικοπέδων της ελληνορθόδοξης κοινότητας Καβάλας και η προσφυγή στη δικαιοσύνη για την κυριότητα αυτών.

20.00 - 20.15

Ιωάννης Μπακιρτζής: Ο καζάς (υποδιοίκηση) της Καβάλας στο παραγμένο 1897, σύμφωνα με τα στοιχεία του σαλναμέ (επετηρίδας) του βιλαετίου Θεσ/νίκης.

20.15 - 20.30

Ιωάννα Γόρδου - Τσιλογεώργη: Το καπνεμπόριο και εισηγήσεις για ίδρυση ελληνικής μετοχικής Τράπεζας στην Καβάλα.

Συζήτηση - Γεύμα.

ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017

ΠΡΩΙ

Συνεδρίαση Β΄

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Αναστάσιος Μάνθος**

- 09.00 - 09.15 **Γεώργιος Χατζόπουλος:** Ο Μακεδονικός αγώνας στο σαντζάκι της Δράμας και η συμβολή του Μιλτιάδη Σκόρδα σε αυτόν.
- 09.15 - 09.30 **Ιωάννης Μόνιος:** Διαβάζοντας δύο «ντουρντουβάκικα» τραγούδια του 1917.
- 09.30 - 09.45 **Βερονίκη Δαλακούρα:** Ο αρχιερατικός επίτροπος Καβάλας Σπυρίδων Βλάχος (1874 - 1956) ως επίσκοπος Χριστουπόλεως.
- 09.45 - 10.00 **Γεώργιος Αυγουστήδης:** Έλληνες υπήκοοι της περιφέρειας Καβάλας εξαναγκασθέντες να λάβουν την οθωμανική υπηκοότητα κατά την Κρητική επανάσταση (1866 - 1869).
- 10.00 - 10.15 **Πασχάλης Παλαβούζης:** Ο ασφυκτικός ναυτικός αποκλεισμός των ακτών της Καβάλας από το βρετανικό στόλο το 1916. Αίτια - Επιπτώσεις.
- 10.15 - 10.30 **Γεώργιος-Κωνσταντίνος Πήλιουρας:** Η κατάληψη της Καβάλας από τον ελληνικό στρατό στο πλαίσιο των Βαλκανικών πολέμων μέσα από τις σελίδες του αθηναϊκού τύπου.
- 10.30 - 11.00 Συζήτηση - Διάλειμμα.

Συνεδρίαση Γ΄

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Αναστάσιος Καπόλλας**

- 11.00 - 11.15 **Στράτος Δορδανάς:** Ένας απρόσμενος σύμμαχος: Η ελληνοβουλγαρική σύγκρουση για την Καβάλα στο συνέδριο του Βουκουρεστίου (1913) για τη γερμανική διπλωματία.
- 11.15 - 11.30 **Στάθης Κεκρίδης:** Το υποπροξενείο Καβάλας στο κέντρο των εξελίξεων για το Θασιακό ζήτημα.

- 11.30 - 11.45 **Πέτρος Τζίμας:** Η ρωσική πολιτική διείσδυσης στην περιοχή της Καβάλας, όπως αποτυπώνεται στην αλληλογραφία του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών.
- 11.45 - 12.00 **Νικόλαος Τσιλογεώργης:** Ο μακεδονομάχος Δημήτριος Φραντζής.
- 12.00 - 12.15 **Γεώργιος Γανίτης:** Η προσφορά της οικογένειας Τόκκου στην Καβάλα.
- 12.15 - 12.30 **Χριστίνα Βαμβούρη:** Πτυχές της προσωπικότητας του μητροπολίτη Δράμας Χρυσόστομου μέσα από ανέκδοτα έγγραφα και τον τύπο.
- 12.30 - 12.45 **Αθανάσιος Γραμματικός:** Υπόθεση δολοφονίας Βούλγαρου πλησίον Πραβίου Καβάλας.
- 12.45 - 13.00 Συζήτηση.

ΣΑΒΒΑΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ

Συνεδρίαση Δ΄

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Ιωάννης Μπακιρτζής**

- 17.00 - 17.15 **Ηλίας Ζιάγκος:** Εκκλησιαστικά και ιστορικά της Καβάλας κατά την περίοδο 1912 - 1918.
- 17.15 - 17.30 **Χρυσοβαλάντης Ιωαννίδης:** Ο πρωτοψάλτης της Παναγίας Καβάλας Χαράλαμπος Παπανικολάου (1854 - 1929). Η ζωή και το έργο ενός σπουδαίου εκκλησιαστικού μουσικού και συνθέτη.
- 17.30 - 17.45 **Σταύρος Σαραντίδης:** Η ψαλτική δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή της Καβάλας κατά την τελευταία περίοδο της Οθωμανικής αυτοκρατορίας μέσα από τους συνδρομητικούς καταλόγους των εκκλησιαστικών μουσικών βιβλίων της εποχής.
- 17.45 - 18.00 **Ιωάννης Σιδηράς:** Οι κατά το έτος 1906 εκκλησιαστικές και διπλωματικές διενέξεις στην ελληνορθόδοξη κοινότητα Καβάλας με επίκεντρο τον αρχιερατικό επίτροπο αυτής, αρχιμανδρίτη Σπυρίδωνα Βλάχο.
- 18.00 - 18.15 **Λάζαρος Κοεμτζόπουλος:** Η απονομή της δικαιοσύνης στην Καβάλα και στη Θάσο.

- 18.15 - 18.30 **Δημήτριος Κύρου:** Ένα αίτημα της αγιορείτικης μονής Παντοκράτορος (1912) προς τον σπλαρχηγό Δούκα Ζέρβα να παρέμβει για την επιστροφή του καταληφθέντος από τους Τούρκους μετοχίου της στην Αμφίπολη, Ελευθερούπολη και Χρυσούπολη.
- 18.30 - 19.00 Συζήτηση - Διάλειμμα.
- Συνεδρίαση Ε΄
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Στρατής Παπαδόπουλος**
- 19.00 - 19.15 **Ελευθέριος Παπαγιαννάκης:** Η Καβάλα, μέλος διεθνών δικτύων ναυτιλίας, τηλεπικοινωνιών και εμπορίου.
- 19.15 - 19.30 **Tony Kozeli:** Η αλληλογραφία του Εμμανουέλ Miller με τη σύζυγό του κατά τα έτη 1863 και 1864.
- 19.30 - 19.45 **Αρχιμανδρίτης Απόστολος Καβαλιώτης:** Οικογένεια Παπαχρηστίδη: Βασίλειος και Φρίξος Παπαχρηστίδης και η συμβολή τους στην επιχειρηματική, εμπορική και πνευματική ζωή του τόπου τους.
- 19.45 - 20.00 **Αγγελική Κιουρτσή-Μιχαλοπούλου:** Το νοσοκομείο Καβάλας «Ευαγγελισμός» (1899 - 1915).
- 20.00 - 20.15 **Νικόλαος Μιχαλόπουλος:** Οι δραστηριότητες της τοπικής εκκλησίας μέσα από τον κώδικα της ελληνορθόδοξης κοινότητας Καβάλας κατά τα έτη 1895 - 1908.
- 20.15 - 20.30 **Απόστολος Ποντίκας:** Ιστορική-κοινωνιολογική και οικονομική θεώρηση της ζωής των κατοίκων της Καβάλας από το 1835 ως το τέλος της βουλγαρικής κατοχής.
- 20.30 - 20.45 **Παναγιώτης Αγαπητός:** Η προσφορά της οικογένειας Αγαπητού στην πόλη της Καβάλας.
- 20.45 - 21.00 Συζήτηση.

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017

ΠΡΩΙ

Συνεδρίαση ΣΤ΄

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Σαπφώ Αγγελούδη-Ζαρκάδα**

- 10.00 - 10.15 **Κων/νος Δημουλάς:** Βίος και πολιτεία του Μωχάμετ Αλή, από ψυχογραφική σκοπιά.
- 10.15 - 10.30 **Ιωάννα Χιόνη:** Η προσφορά του ελληνικού υποπροξενείου Καβάλας στην οργάνωση της εκπαίδευσης και η συμβολή του στον εθνικό φρονηματισμό της σπουδάζουσας νεολαίας.
- 10.30 - 10.45 **Ιωάννης Νεραντζής:** Κοινωνία και οικονομία στην Καβάλα κατά τη δεκαετία 1910 - 1920 μέσα από μια σπάνια ιστορική πηγή.
- 10.45 - 11.00 **Μανόλης Κοντοστέλιος:** Ο μακεδονομάχος Ιωάννης Παπαβασιλείου και η δράση του στην Ελευθερούπολη.
- 11.00 - 11.15 **Γεώργιος Χαλκιάς:** Διενέξεις στην ελληνορθόδοξη κοινότητα Καβάλας κατά την τελευταία πεντηκονταετία της τουρκοκρατίας: κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές διαστάσεις.
- 11.15 - 11.30 **Νικόλαος Τσουμπάκης:** Η αγωνία του συνταγματάρχη Ιωάννη Χατζόπουλου για την τύχη της Καβάλας τον Αύγουστο του 1916, πριν καταληφθεί από τους Γερμανοβούλγαρους.
- 11.30 - 12.00 Συζήτηση - Διάλειμμα.

Συνεδρίαση Ζ΄

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Δημητρία Μαλαμίδου**

- 12.00 - 12.15 **Κορνηλία Τρακοσοπούλου-Τζήμου:** Η πόλη της Καβάλας κατά το 19^ο αιώνα: όψεις της οργάνωσης και εξέλιξης ενός περικλειστού οικιστικού συνόλου (intra muros) με βάση τις πηγές.
- 12.15 - 12.30 **Ηλέκτρα Ζαρκάδα:** Το αναγνωστήριο του σωματίου «Ευδαιμονία» στην οδό Κύπρου της Καβάλας.
- 12.30 - 12.45 **Σαπφώ Αγγελούδη-Ζαρκάδα:** Περιήγηση του 1835 στην Καβάλα.

- 12.45 - 13.00 **Νικόλαος Καραγιαννακίδης - Ευφροσύνη Μπόσκου:** Όψεις συγκρότησης του ελληνικού κράτους μέσα από το «Μητρώο Αρρένων του Δήμου Καβάλας - Επαρχίας Καβάλας περιλαμβάνον τους γεννηθέντας από του έτους 1832 μέχρι και του 1888»: μια πρώτη ιστορική, κοινωνική και δημογραφική προσέγγιση.
- 13.00 - 13.15 **Κων/νος Παπακοσμάς:** Ο πρώτος νομάρχης του ελληνικού κράτους στον ενιαίο νομό Δράμας-Καβάλας το 1913.
- 13.15 - 13.30 **Κων/νος Χιόνης:** Η οικογένεια Μαυροκορδάτου και οι σχέσεις της με την Καβάλα.
- 13.30 - 13.45 **Κομνηνός Απότας:** Η αστική τάξη της Καβάλας στις αρχές του 20ού αιώνα. Το παράδειγμα της οικογένειας Αναστασίου Αναστασιάδη.
Συζήτηση - Συμπεράσματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Αγαπητός Παναγιώτης Αγγελούδη-Ζαρκάδα Σαπφώ	Ιδιωτικός υπάλληλος, 6936356846. Δρ. Αρχιτεκτονικής Α.Π.Θ., 6976885362.
Απότας Κομνηνός	Υπεύθυνος Ιστορικού Αρχείου Δημοτικού Μουσείου, 6937270652.
Αυγουστίδης Γεώργιος	Πρώην σχολικός σύμβουλος, 6944711651.
Βαμβούρη Χριστίνα Γανίτης Γεώργιος Γόρδου-Τσιλογεώργη Ιωάννα	Σχολικός σύμβουλος, 6944253506. Δημοσιογράφος, 6948319700. Φιλολόγος, πρώην δ/ντρια Πειραμ. Γυμνασίου, 2510231567.
Γραμματικός Γεώργιος Δαλακούρα Βερονίκη	Δρ. Νομικής, 6932324116. Δρ. Ανθρωπογεωγραφίας, 2102587030.
Δημουλάς Κων/νος Δορδανάς Στράτος	Ψυχολόγος, 6956001229. Δρ. Λέκτορας Ιστορίας Π.Δ.Μ., 6977232862.
Ζαρκάδα Ηλέκτρα Ζιάγκος Ηλίας	Εκπαιδευτικός Α.Π.Θ., 6975300142. Δρ. Θεολογίας Α.Π.Θ. και Γενεύης, 6980698804.
Ιωαννίδης Χρυσοβαλάντης Αρχιμ. Καβαλιώτης Απόστ.	Δρ. Θεολογίας. Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών, 6942842455
Καπόλλας Αναστάσιος	Επίτ. Αντιστασιακός Αρείου Πάγου, 6947428569.
Καραγιαννακίδης Νικόλαος Κεκρίδης Ευστάθιος	Υποψήφιος Δρ., 6976874168. Αναπλ. Καθηγητής Δ.Π.Θ., 2510838102.
Κιουρτσή Αγγελική	Φιλολόγος-Συγγραφέας, 6945285859.
Κοεμτζόπουλος Λάζαρος	Επίτ. Πρόεδρος Εφετών, 2310358475.
Kozeli Tony	Αρχιτέκτων, Αρχαιολόγος, 6945803774.
Κοντοστέλιος Μανόλης Κύρου Δημήτριος	Υποψήφιος Δρ., 6977801759. Ιστορικός, 6943441419.

Μάνθος Αναστάσιος	Ομότ. Καθηγητής, πρώην Πρύτανης Α.Π.Θ., 6948600024.
Μιχαλόπουλος Νικόλαος	ΜΑ Θεολογίας, Λυκειάρχης, 6944417219.
Μόνιος Ιωάννης	Πρώην Σύμβουλος Φιλολόγων, 6976898518.
Μπακιρτζής Ιωάννης	Επικ. Καθ. Τ.Ι.Ε. Δ.Π.Θ., 6948578367.
Μπόσκου Ευφροσύνη Νεραντζής Ιωάννης Παλαβούζης Πασχάλης	Ιστορικός-Εθνολόγος, 6974633806 Δρ. Ιστορίας, 6944268535. Δ/ντής 1 ^{ου} Ε.Π.Α.Α. Καβάλας, 6974043289.
Παπαγιαννάκης Ελευθέριος Παπακοσμάς Κων/νος Πήλιουρας Γεώργιος-Κων/νος	Εμποριολόγος, 6937169142. Ιστορικός - Ερευνητής, 6932715570. ΜΑ Ιστορίας και Διδακτικής της Ιστορίας, Λαογραφίας και Πολιτι- σμού ΕΚΠΑ, 6973725183.
Ποντίκας Απόστολος	Φιλολόγος, Δρ Ιστορίας, Θεολόγος, 6938266846.
Σαραντίδης Σταύρος Σιδηράς Ιωάννης Τζίμας Πέτρος Τρακοσοπούλου - Τζήμου Κορηλία	Μουσικός, 6948231132. Θεολόγος, Νομικός, 6944972629. Φιλολόγος, 6977816587. Δρ. Αρχιτέκτων-Μηχανικός, Λέκτωρ Δ.Π.Θ., 6944281688.
Τσιλογεώργης Νικόλαος	Δάσκαλος, πρώην δ/ντής δημ. σχολείου, 6946515344.
Τσουμπάκης Νικόλαος Χαλκιάς Γεώργιος	Ιστορικός - Ερευνητής, 6974718555. Σχολικός Σύμβουλος, Phd Ιστορικής Παιδαγωγικής, 6942059730.
Χατζηεμμανουήλ Κων/νος	Ιστορικός, ιατρός, δήμαρχος Θάσου, 6945495526.
Χατζόπουλος Γεώργιος Χιόνη Ιωάννα Χιόνης Κων/νος	Φιλολόγος, 6932267246. Καθηγήτρια Αγγλικών, 2510221357. Ιστορικός, 2510221357.